

РОЛЬ НАТО В УРЕГУЛЮВАННІ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проаналізовано роль Північноатлантичного альянсу у врегулюванні міжнародних конфліктів, а також надано пропозиції стосовно розробки моделі взаємодії України та НАТО на тлі агресії РФ.

Ключові слова: НАТО, міжнародна організація, міжнародний конфлікт, стратегія, агресія, безпека.

Міжнародна система безпеки на початку XXI ст. характеризується появою нових викликів і загроз, серед яких особливої уваги заслуговують зростання кількості міжнародних конфліктів, дії міжнародних терористичних організацій, гібридні війни, кібератаки та ін. При цьому дієвість і ефективність міжнародних організацій залежить від здатності переосмислити цю нову реальність та знайти стратегічні орієнтири функціонування для забезпечення миру.

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації показало нагальну потребу і необхідність у пошуку нових способів та форм взаємодії України з міжнародними організаціями, які мають потенціал та спроможність ефективно протидіяти сучасним викликам та загрозам безпеці. У цьому контексті набуває особливого значення функціонування Організації Північноатлантичного договору (далі – НАТО, Північноатлантичний альянс), яка створює гарантії безпеки для значної кількості населення від Північної Америки до Європи.

Незважаючи на подекуди невиправдану критику НАТО під час російсько-української війни, саме дана міжнародна організація продемонструвала здатність здійснювати координаційні дії, країни-члени НАТО почали приймати рішення щодо поставок необхідного озброєння Україні та іншої допомоги, що сприяло протидії агресії РФ.

Метою статті є дослідження ролі Північноатлантичного альянсу у врегулюванні міжнародних конфліктів, а також розробка моделі форматів взаємодії України та НАТО на тлі агресії РФ.

Питання міжнародних конфліктів по різному розглядається представниками різних шкіл міжнародних відносин, зокрема таких як реалістична та ліберальна теорія міжнародних відносин. Незважаючи на співіснування багатьох теорій, що надають розуміння природи міжнародного конфлікту, спонукають до пошуків способів упередження та вирішення конфліктів, не існує єдиної концепції або теорії міжнародного конфлікту.

Деякі аспекти міжнародних конфліктів були розглянуті у роботах Дж. Догерті, Ф. Пфальцграфа, А. Рапопорта, Р. Дарендорфа, К. Райта, Р. Лебова, Б. Бузана, М. Калдор, Ш. Султанова, Н. Дороніної, М. Капітоненка, Г. Перепелиці, В. Мандрагелі та ін.

Ряд науковців зазначають, що класичні міждержавні конфлікти перетворились на "внутрішньодержавні" [1]. Але такі конфлікти супроводжуються участю інших держав, і, таким чином, перетворюються на гібридні. Прикладами країн, де відбуваються гібридні конфлікти, є Грузія (Абхазія, Південна Осетія), Молдова (Придністров'я), Велика Британія (Північна Ірландія), Індонезія (Східний Тимор), Україна (Донбас) тощо. Характерним є те, що за більшістю з них стоїть саме держава-агресор РФ.

Одними з руйнівних і реальних форм міжнародних конфліктів на сьогодні залишаються збройні. Так, згідно з даними PRIO, за період з 1946 року нараховано вже

більше 250 збройних конфліктів. Лише у 2011 році було зафіксовано найбільшу кількість воєн після 1945 року (всього 20, з них 3 – це міждержавні конфлікти). Більшість з них регіонально проходили в Африці, на Близькому та Середньому Сході [2].

Незважаючи на те, що після закінчення Другої Світової війни усі декларували прагнення до скорочення збройних конфліктів, тим не менш, епоха "світової безконфліктності" не настала. Як зазначав Ф. Фукуяма, кінець історії означає "закінчення ідеологічної еволюції людства і універсалізацію західної ліберальної демократії, як остаточної форми людського правління" [3].

На сьогодні міжнародні конфлікти набувають різноманітних форм та проявляються в різних сферах. Тому методи дослідження міжнародних конфліктів також мають удосконалюватися разом із пошуком нових форм їх врегулювання з урахування негативних наслідків. Розуміння глибинних причин виникнення більшості міжнародних конфліктів дозволяє шукати відповідні інструменти їх врегулювання, у тому числі із залученням міжнародних організацій.

Міжнародні конфлікти на початку XXI ст. та агресія окремих акторів міжнародних відносин продемонстрували, що вся міжнародна система безпеки потребує значного удосконалення. І хоча світова спільнота вдавалась неодноразово до створення міжнародних організацій та угод, які б мали забезпечити уникнення багатьох терористичних актів та збройних конфліктів. Проте ефективність їх, як показала практика, не є досконалою.

Традиційно до однієї з найбільш впливових міжнародних організацій, що врегульовують конфлікти та здатні до їх деескалації, відносять ООН та Раду Безпеки ООН, Організацію з безпеки та співробітництва в Європі (далі – ОБСЄ), Європейський союз (далі – ЄС) та НАТО [4]. При цьому ОБСЄ, ЄС та НАТО здійснюють більшість міжнародних миротворчих операцій саме з дозволу Ради Безпеки ООН.

За останні декілька років Рада Безпеки ООН отримала критичну оцінку за нездатність врегулювати збройні конфлікти дипломатичним шляхом. Однією з причин є членство Росії в даній структурі, яка накладає вето щодо резолюцій Ради, тим самим відхиляє рішення щодо припинення ескалації військових дій в Сирії та Україні.

Важливу роль у врегулюванні міжнародних конфліктів відіграє Північноатлантичний альянс, який на сьогодні залишається однією з найпотужніших організацій в оборонному сенсі. Вплив даної міжнародної організації на сучасну систему міжнародних відносин є значним, оскільки вона забезпечує безпеку держав-членів, а також здійснює консультації з укріплення оборонної здатності країн-партнерів, які не є її членами. Це сприяє розповсюдженню сучасних підходів у сфері безпеки та оборони, і як наслідок, врегулюванню міжнародних конфліктів на засадах миротворчої діяльності. У разі неможливості врегулювання конфліктів дипломатичним шляхом Півні-

чноатлантичний альянс має весь потужний військовий потенціал для забезпечення захисту країн-членів [5].

Хоча останнім часом НАТО піддається обґрунтованій, а подекуди і абсолютно необґрунтованій критиці, очевидним є те, що жодна з наявних на сьогодні колективних систем безпеки не надає безпрецедентні гарантії безпеки, територіальної цілісності, недоторканості кордонів та державного суверенітету як Північноатлантичний альянс [6].

Водночас, ефективність Альянсу сьогодні видається нижчою, аніж вона була двадцять чи навіть десять років тому. Якщо у 1999 та 2009 роках в Організації Північноатлантичного договору переосмислювали наслідки розширення зони своєї відповідальності та шукали єдності серед старих і нових членів, то у 2022 році НАТО зіштовхнулось з реальною загрозою військового протистояння з РФ та власного існування як такого [7].

Звичайно колективна оборона Альянсу залишається головним його завданням, однак, поява нових викликів і загроз, які виникають далеко за межами зони відповідальності НАТО, не можуть бути поза її увагою. Зокрема, тероризм, розповсюдження ЗМУ і проблема реваншистської Росії становлять собою виклики, які неможливо подолати, виходячи лише з "територіального" розуміння безпеки.

У співробітництві з НАТО об'єктивно зацікавлені ООН і ОБСЄ, оскільки Північноатлантичний блок є організацією, що має у своєму розпорядженні сили, готові й здатні до проведення військових операцій щодо запобігання та врегулювання конфліктів. Завдяки добре налагодженій системі комунікацій, досвіду проведення військових акцій, відпрацьованому в ході регулярних навчань і маневрів, розгалуженій системі інформації і тилового забезпечення, сили НАТО можуть швидко зорієнтуватись в обстановці та вжити заходів щодо попередження конфлікту і запобігання його ескалації [8].

На території держав НАТО існує чимало перманентних конфліктів, зокрема Ольстерський, протиріччя між Іспанією і Британією навколо Гібралтару, напружені відносини між Туреччиною та Грецією, проблема на острові Кіпр, жоден із цих конфліктів не переріс у масштабне збройне протистояння регіонального або континентального масштабу. Більше того, довіра до системи безпеки НАТО та російсько-українська війна 2022 року спонукала Фінляндію і Швецію подати заявки на членство в Організації.

З 1991 року у так званій "постбіполярний період" командування Альянсу у логіці побудови своєї стратегії виходило з розуміння відсутності конвенційних противників, ілюзії відсутності загроз для миру та безпеки країн євроатлантичного простору. Зазначене створювало сприятливі можливості для активного залучення потенціалу НАТО у врегулювання регіональних конфліктів, гуманітарних інтервенцій, багатонаціональних антитерористичних операцій, проведення тренувальних місій тощо. Так, Альянс був залучений до вирішення різних міжнародних конфліктів, у тому числі у співпраці з іншими міжнародними організаціями. Серед них можна виокремити такі, як: операції на території колишньої Югославії, Косово, Афганістані, Іраку, Лівії, антитерористична діяльність у Середземному морі, біля узбережжя Африканського Рогу та у Сомалі.

При цьому, досвід проведення миротворчих операцій під егідою НАТО показав, що такі операції можуть бути дуже ефективними на короткому відрізку часу, але зазнавати певних зворотних наслідків у довгостроковій перспективі. Результати операцій в Лівії та Афганістані

привели до певної дискредитації функції Альянсу з управління кризами, принаймні, коли це передбачає масове розміщення військ на місцях. Відповідно, прийняття нової Стратегічної концепції у Мадриді буде покликане пріоритизувати колективну оборону від російської загрози зі зменшенням пріоритетності функцій управління кризами та інших багатонаціональних заходів.

Слід відзначити, що протягом останніх 30 років НАТО з оборонного союзу повільно перетворилася на організацію міжнародної безпеки, яка займалась здебільшого гуманітарними операціями і втратила здатність виконувати своє головне завдання – оборонну функцію. Наслідком такої втрати ролі НАТО може стати трансформація система міжнародної безпеки, яка ймовірно буде формуватися із свого роду кластерів безпеки. Як приклад, можна назвати ініціативу створення безпекового союзу між Україною, Польщею та Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії [9].

Варто зауважити, що Північноатлантичний Альянс визначив напрями та пріоритети структурних реформ, які стали необхідні у зв'язку зі зміною міжнародних конфліктів та їх характеру. Так, з метою покращення оборонної здатності та зміцнення партнерства у сфері безпеки, НАТО розробило план по реформуванню Альянсу до 2030 року. Це довготривалий процес, який здійснюватиметься в рамках прийнятої на лондонському саміті Альянсу (3-4 грудня 2019 року) ініціативи "НАТО-2030" [10].

Важливим в контексті майбутніх реформ Північноатлантичного альянсу є повернення лідируючих позицій США, що сприяло укріпленню НАТО завдяки приходу до влади Адміністрації Дж. Байдена. Адже політика попереднього уряду Білого дому не сприяла консолідованій політиці Альянсу. Зокрема, Д. Трамп критикував ситуацію з співфінансуванням діяльності НАТО, вказуючи на те, що саме США робить найбільші внески, а отже вимагав від інших учасників більшого вкладу на оборонні потреби (до 2% від ВВП) [11]. Загалом прихід Дональда Трампа на посаду президента США в січні 2017 року, його надзвичайно відверта критика НАТО і європейських країн викликали серйозні сумніви серед європейських столиць щодо відданості США обороні Європи і привели їх до просування порядку денного так званої "стратегічної автономії" ЄС. Поворот до Азії та важливість, яку надає Китаю адміністрація США, доповнили контекст невизначеності, в якому президент Франції Еммануель Макрон вказав, що "мозок НАТО мертвий" [12].

Вже з приходом Адміністрації Дж. Байдена діалог між членами-учасниками нормалізувався, вже після першого виступу новообраного лідера США.

14 червня 2021 був проведений саміт НАТО, який спонукав до переоцінки поточної ситуації в сфері безпеки всіма учасниками блоку та став стратегічно важливим заходом на міжнародному рівні в сфері міжнародної безпеки. Серед ключових результатів саміту експерти відзначають більш акцентовану пріоритизацію у плануванні та діяльності НАТО довгострокової загрози з боку КНР, формулювання політики Альянсу у сфері штучного інтелекту зі створенням нового формату співпраці у цій сфері, а також ухвалення рішення та уповноваження Генерального секретаря НАТО щодо підготовки нової Стратегічної концепції.

В цьому контексті слід відзначити, що Комюніке Саміту містить 62 згадування про Російську Федерацію та потенційні ризики, пов'язані із даною країною, її політикою в сфері оборони та безпеки. Крім того, відзначено 10 згадувань про Китайську Народну Республіку. При цьому, згідно з системою оцінки ризиків, яка застосову-

ються учасниками Альянсу, ризики Китайської Народної Республіки (КНР) є вагомими у довгостроковій перспективі, ніж тактичного характеру з боку Росії [13].

Поява Китаю як системного виклику для НАТО ставить європейців перед вибором: супроводжувати США в їх геополітичному протистоянні з Пекіном чи підтримувати власну стратегію. Таким чином, відповідь на виклик Китаю може зміцнити трансатлантичні зв'язки або прискорити його занепад.

Водночас, ризик невідповідного ставлення Адміністрації Дж. Байдена до російської загрози, применшення викликів з боку РФ при надмірній пріоритизації загроз з боку КНР, відзначалася провідними міжнародно-політичними оглядачами США та українськими експертами, як одна з потенційних найбільш гострих помилок Адміністрації Дж. Байдена на ранніх етапах формування його зовнішньополітичного курсу [14]. Повномасштабна агресія РФ проти України підтвердила такий прогноз.

Ключовою передумовою для якісного оновлення потенціалу стримування НАТО є підготовка нової Стратегічної концепції Альянсу. Діюча Стратегічна концепція, ухвалена ще у 2010 році, визнається застарілою та такою, що не відповідає актуальній ситуації у світі. Достатньо відзначити, що у документі 2010 року КНР майже не фігурує, а РФ визнається у якості держави-партнера [15]. Підготовка нової Стратегічної концепції має виходити з актуальності російської загрози та пріоритетності довгострокового виклику з боку Китаю.

Враховуючи зазначене, НАТО має оновити свою стратегічну концепцію в Мадриді, щоб привести свої політичні та військові директиви у відповідність до нового стратегічного контексту після десятиліття змін, які включають такі великі події, як кампанія в Лівії, вторгнення Росії в Україну, поглиблення ерозії трансатлантичної єдності між США та європейськими лідерами, посилення руху в Європі на користь так званої стратегічної автономії, зростання загроз з боку розвитку новітньої технологій, виведення військ міжнародної коаліції з Афганістану.

Мадридська стратегічна концепція повинна буде зосередитися на ключових питаннях для союзників по НАТО, включаючи зміцнення трансатлантичних зв'язків, пристосування стримування та оборони до нових загроз, визначення ролі НАТО у стратегічному суперництві між Китаєм і США, каталогізацію та визначення пріоритетів основних функцій НАТО, перегляд розподілу фінансового тягаря між країнами-членами Альянсу.

Слід відмітити, що російська агресія змусила НАТО змінюватися та адаптувати свою позицію стримування та оборони до нової ситуації, не чекаючи офіційного перегляду Лісабонської стратегічної концепції. Так, у період 2014-2021 років Альянс вживав послідовні кроки зі зміцнення присутності на своєму східному фланзі, перегляду військової стратегії, адаптації оборони та стримування в євроатлантичному регіоні та фундаментальної концепції ведення бою НАТО (Концепція НАТО "Warfighting Capstone Concept", NWCC). Таким чином, останніми роками військова влада НАТО встановлювала доктрину, цілі та можливості, необхідні для протистояння російській зазгоді до того, як буде затверджена політична концепція, яка вимагатиме цього [16].

Як показала війна 2022 року, потрібна більш чітка координація дій задля попередження катастрофічних наслідків унаслідок агресії, а також наявної чіткої стратегії забезпечення миру на східному фланзі НАТО. Нова військова стратегія повинна бути більш активною та випереджувальною зі зміщенням фокусу на нові форми конфронтації в усіх сферах (земля, море, повітря, космічний простір і кіберпростір), конфронтації у формі

конвенційного збройного конфлікту та нетрадиційної гібридній формі. На сьогоднішній день виникає необхідність узгодження політичної складової Мадридської стратегічної концепції з уже прийнятою військовою стратегією, що може створити проблеми, якщо один або кілька союзників не погодяться з новими умовами військового планування.

Водночас, неабиякої актуальності набуває взаємодія між Україною та НАТО, яка у період до війни характеризувалась певною мірою формалістським підходом з боку Альянсу, в якому бюрократичний дух та дипломатичний протокол домінували над змістом та гостротою стратегічних викликів, які стояли перед країнами євроатлантичного простору [17]. Ціла плеяда програмних документів, які регламентували взаємодію України та НАТО до останнього часу, зокрема Хартія про особливе партнерство 1997 року, Річні національні програми з реформування, долучення до Програми розширеного партнерства, окремі військові навчання, по суті слугували заміною реального прогресу у наданні Україні чіткої перспективи членства. Зазначений стан речей був продиктований домінуванням логіки Лісабонської стратегічної концепції НАТО та відсутністю політичної волі еліт країн Альянсу з визнання Росії у якості екзистенційної загрози для безпеки євроатлантичного простору та переходу до її проактивного стримування.

Проактивне стримування у відношенні Росії має передбачати стримування на передових позиціях за межами території країн Альянсу. Логіка Альянсу до початку війни 2022 року передбачала, що Росія не має довгострокових планів із нанесення ударів безпосередньо по території НАТО і відповідно, локалізація агресивних намірів Москви у сірих зонах поза межами пріоритетних інтересів Альянсу є прийнятним ризиком. Війна України та РФ 2022 року довела хибність зазначених припущень та великий стратегічний прорахунок у оцінці військово-політичних ризиків з боку Альянсу. Сприйняття країнами НАТО Росії у ролі раціонального актору, з яким потрібно будувати діалог та уявлення, що недопущення України до перспективи набуття членства в НАТО сприятиме запобіганню великої континентальної війни в Європі, стало критичною помилкою Альянсу.

Тотальна війна, розв'язана Росією проти України 24 лютого 2022 року, може стати каталізатором повного переформатування моделі взаємодії України та Північноатлантичного Альянсу. Унаслідок усвідомлення масштабу ризиків та глибини помилкового сприйняття російського противника, наразі розпочалась принципово нова сторінка в історії взаємодії України та НАТО, яка характеризується найбільш масштабною фактичною інтеграцією України до Північноатлантичного Альянсу за весь період діалогу сторін. Масштабні поставки озброєнь країнами-членами Альянсу, розробка та підтримання функціонування комплексних логістичних коридорів для доставки летальних озброєнь та гуманітарної допомоги, активний обмін розвідувальною інформацією в режимі реального часу, постійний діалог як на рівні вищого політичного та військового керівництва, – все це сприяє якісно новому наповненню взаємодії України та Альянсу стратегічним змістом.

Принципово важливим у цьому зв'язку є повна синергія та взаємосумісність військового та військово-політичного потенціалу України зі змінами у баченні середньострокової перспектив розвитку НАТО, які готуються в рамках Мадридської стратегічної концепції.

Для України принципово важливо у повній мірі скористатись вікном можливостей, яке відкривається на сучасному етапі у питанні максимального оперативно-

го рівня інтеграції до Північноатлантичного Альянсу. Водночас, у період переоцінки пріоритетів та формування нової Стратегічної концепції НАТО, у довгострокових інтересах України поглибити портфель партнерських зв'язків з Альянсом у ролі контрибутора євроатлантичної безпеки.

Посилення практичної взаємодії з Альянсом створюватиме об'єктивні передумови для подальшого просування перспектив успішної протидії агресії РФ та послаблюватиме ефективність кроків Росії з недопущення приєднання України до Північноатлантичного Альянсу.

Розробка моделі форматів взаємодії НАТО та України дає можливість розробити практичні рекомендації щодо співробітництва нашої держави з Північноатлантичним Альянсом в умовах російської агресії. Пріоритетними напрямками співпраці України та НАТО в сучасних військово-політичних умовах можна визначити такі:

1. Подальше наповнення практичним змістом статусу України як члена Програми розширеного партнерства. Спрямування всіх наявних розвідувальних та контр-розвідувальних спроможностей Альянсу на підтримку України. Зазначене передбачає як питання безпосередньої військової сфери, так і питання більш широкого військово-політичного призначення, пов'язаних з протидією країні-агресору;

2. Створення спільних цільових робочих груп в рамках НАТО з протидії РФ, зокрема за кордоном на основі апаратів військових аташе. Подібними цільовими робочими групами могли б стати об'єднання зусиль України, Польщі, Великої Британії, США з ідентифікації та боротьби з російськими активними заходами, спрямованими на поширення впливу РФ як в Європі, так і в інших регіонах, зокрема Близького Сходу, Азійсько-Тихоокеанському регіону, Африці;

3. Реформа та перезавантаження оборонно-промислового комплексу України з його приведенням до виробництва сучасного озброєння та військової техніки за західними стандартами;

4. Продовження реформування всього комплексу сектору безпеки та оборони України;

5. Активізація програм підготовки особового складу Збройних Сил та інших органів сектору безпеки та оборони у відповідних закладах країн Альянсу. Зазначене сприятиме навченості персоналу сил оборони України, а також може поступово зняти питання стосовно ненадання Україні окремих зразків озброєння та військової техніки, посилаючись на невміння особового складу ним керувати та обслуговувати;

6. Опрацювати можливі шляхи залучення України до новоствореного "трансатлантичного технологічного акселератору", у т.ч. як перспективного напрямку нарощування власного потенціалу військових аспектів застосування технологій штучного інтелекту;

7. Продовжити поглиблення співпраці з НАТО щодо проведення спільних військових навчань, особливо в контексті набутого бойового досвіду Збройних сил України.

Висновок. Таким чином, масштаб викликів, з якими стикається Альянс на новітньому етапі та тривалій період стагнації, який характеризував розвиток НАТО протягом 2010-х років, надає Альянсу можливість для

власного перезавантаження та повернення до свого первісного покликання стримування стратегічних опонентів, які представляють загрозу країнам євроатлантичного простору. Можемо спрогнозувати, що зазначене перезавантаження супроводжуватиметься зменшенням для Альянсу пріоритетності участі у багатосторонніх зусиллях з врегулювання міжнародних конфліктів, проведенні антитерористичних операцій та реагування на загрози з боку недержавних акторів, та, натомість, зосередження основної уваги на побудові проактивної системи стримування РФ та КНР.

Список використаних джерел

- Шібель В. Миротворчий процес: методологічні аспекти дослідження. Політичний менеджмент. Вип. 6. 2009. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/shibel_myrotvorchyi.pdf. (дата звернення: 07.05.2022)
- Trends in Armed Conflict, 1946–2014 URL: https://files.prio.org/publication_files/prio/Gates,%20Nyg%C3%A5rd,%20Strand,%20Urdal%20-%20Trends%20in%20Armed%20Conflict,%20Conflict%20Trends%201-2016.pdf (дата звернення: 07.05.2022)
- Конец истории и последний человек Конец истории и последний человек / Франсис Фукуяма; [пер. с англ. М. Б. Левина]: АСТ; Москва; 2015. URL: <https://geopolitikum.org/wp-content/uploads/2020/04/koniec-istorii-i-posledniy-chelovek-fukuyama.pdf> (дата звернення: 07.05.2022).
- Волкович О. Європейські засади взаємовідносин України та НАТО та вивчення досвіду нейтралітету у зовнішніх відносинах окремих держав // Геопросторова підтримка. 2020. №2. С. 15-38.
- Основоположна концепція ведення бойових дій НАТО: передбачення змін у характері війни. NATO Review. 2021. URL: <https://cutt.ly/fHJFfcj> (дата звернення: 10.05.2022)
- Сергієнко Т. І., Бабарикіна Н. А. Міжнародні організації та їх роль у вирішенні глобальних проблем щодо врегулювання політичних конфліктів // Humanities Studies. 2021. Вип. 9 (86). С. 101-108.
- Капітоненко М. Нова роль НАТО в Європі? Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 86 (Частина II) // Зовнішні справи. 2009. №3. С. 16-19.
- Стасюк С. В. Особливості регулювання сучасних збройних конфліктів: проблеми та перспективи // Юридична наука. 2011. №. 1. С. 206-210.
- Значимость и будущее НАТО. Ядерное оружие. Мнение Перепелицы URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ui2dvPDILUU> (дата звернення: 13.05.2022).
- NATO 2030: United for a New Era // Analysis and Recommendations of the Reflection Group Appointed by the NATO Secretary General. 2020. P. 5-45.
- Trump Warns NATO Allies to Spend More on Defense, or Else. New York Times. 2018. URL: <https://www.nytimes.com/2018/07/02/world/europe/trump-nato.html> (дата звернення: 10.05.2022).
- Emmanuel Macron warns Europe: NATO is becoming brain-dead. The Economist. URL: <https://www.economist.com/europe/2019/11/07/emmanuel-macron-warns-europe-nato-is-becoming-brain-dead> (дата звернення: 10.05.2022).
- Заявление по итогам встречи на высшем уровне в Брюсселе. Обнародовано главами государств и правительств, участвующими в заседании Североатлантического совета в Брюсселе 14 июня 2021 года. URL: https://www.nato.int/cps/ru/natohq/news_185000.htm (дата звернення: 20.05.2022).
- Путін розраховує на блицкриг у Східній Європі. НАТО до цього не готове. Григорій Перепелиця. 2022. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TZUJ6xMLYjQ> (дата звернення: 13.05.2022).
- Стратегічна концепція оборони і забезпечення безпеки членів Організації Північноатлантичного Договору, затверджена главами держав та очільниками урядів у Лісабоні URL: https://www.nato.int/cps/ru/natohq/official_texts_68580.htm (дата звернення: 10.05.2022).
- Основоположна концепція ведення бойових дій НАТО: передбачення змін у характері війни. NATO Review. 2021. URL: <https://cutt.ly/fHJFfcj> (дата звернення: 10.05.2022).
- Толстов С. В. Тенденції міжнародної взаємодії в XXI столітті: досвід політичного моделювання // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): наук. журнал. 2013. №. 1. С. 309-317.

Надійшла до редколегії 10.09.22

H. Perepelytsia, PhD in Political Sciences, Professor,
D. Brytov, M.Sc.
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

NATO'S ROLE IN SETTLEMENT OF INTERNATIONAL CONFLICTS

The article analyzes the role of the NATO in resolving international conflicts, as well as offers proposals for developing a model of cooperation between Ukraine and NATO against the background of Russian aggression.

Keywords: NATO, international organization, international conflict, strategy, aggression, security.